

SZÁMADÁS HELYETT

Leéltem egy fertály századot.
Fájó ok, mi számot adni késztet.
Erre sokan tartanak jogot,
s gyóntatnak ezerféleképpen.

Munkaidőm nyolc órából áll
s fejfájásból. Pedig ehetem.
Néha mégis alább hull a váll.
Mint más, az adót is fizetem.

Olykor úgy éltem, ahogy kellett.
Bűneimre újabbakat raktam.
Nem is kérem kegyelmeteket.
Járt utat járatlanért adtam.

Huszonöt évet éltem csupán.
A többi elválík ezután.

A LEGELSŐ EMLÉKEZÉS

Gyermekkorom,
te sírásba fojtott forradalom –
mint vadvackor íze,
húzza össze számat
a keserűség.

Gyermekkor,
te kötelező történelem –
mint a hirtelen halál,
elvitt a nagymosás –
az utolsó árvíz.

Anyám a padlásra menekült,
apám némán foldozta a megcibált háztetőt.

Gyermekkor –
megölt madarak vére a kezemen...

MEZTELENÜL

173 centi magas,
58 kiló –
tizenöt kéne még
az ideálisig...

Éles bordák, mint a kés,
gerince a fűrészhalé,
száraz szomorúság fényesíti szemét...

Ki meri őt megsimogatni?...

NÉHA MONDTÁK A LÁNYOK

Néha mondták a lányok:
szép vagyok.

Ilyenkor a szél elindult
a folyó felől,
bebújt a házak közé,
s együtt sírt velem.

S én akkor tudtam,
hogyan elvetélt gyermekkorom
pózol
rövidnadrágosan.

HAZAFELÉ

Az est felőrölte az alkonyatot,
mint malom a molnárok életét.

A tarlón imbolygó homály
lefeküdt pihenni
az asztagok tövébe.

Mint szelídített barna medvék,
talpaltak a kalangyák.
Cammogva elindultak árnyaik után.

Összegyűjtik az elhullt kalászokat,
s belopóznak velük
az emberek
szérúporos álmába,
mely mint termés súlyától
a föld,
oly nehéz.

KÉT LEVÉL HALOTT APÁMNAK

I

Anyám ma egész nap melletted állt,
talán imádkozott, talán a virágokat számolta
sírodon –

és a templomban
az alázatról prédikált
a pap.

Estére a kiolvadt agyag
lábaihoz fagyott.

Hazavittem,
s a kályha mellé ült szótlanul...

Ajkán a sírkőnyi hallgatás
követelte
minden félig
vagy rettegően kimondott szavam,

minden magamba fojtott mondatom.

II

Apácskám,
ma derült volt az ég,
a csurranó nyírfamézzát
mohón szürcsölte a szél.

Kedvesem arcán,
mint őszi katáng,
imbolygott öröm és könny között
a sápadt döbbenet...

Árvábbak voltunk,
mint szél-kínzotta fa,
mint útszéli fa,
melyet aszfalt szorít,
olló ritkít,
és úgy szép, ha csenevész.

Apácskám,
ma kiderült az ég,
s a kedves köszönés nélkül búcsúzott...
Úgy nézett rám,
mint aki hiszi,
hogyan megszüli az első unokád.

BELÉM HULL

De én nem akarom,
hogy a jelenből múlt legyen,
hogy a múlt kifolyjon belőlünk
melegen.

Hát azért lett belőlem
szép kölyök,
hogy ismét rám tapadjon
a himlős múlt
s a náthás jelen?!

De szép voltál.
De szép voltam.

A csend most mégis rám lapul,
mint halottak szemére a rézpénz,

és mégis milyen nyugodtan eszegeti
az akácfák hegyét a Hold.

AZ ÁLLOMÁSON

- Ha erős lennék,
felszedném a síneket.
- Ha gyenge lennék,
felszedném a síneket.
- Lányod lennék, ha nem mennél.
- Fiad leszek, ha elmegyek.
- Váljunk kővé...
- Márványkővé...
- Szobrom lennél...
- Szobrod lennék,
szobrok lennének...
- Mennék veled...
- Maradnék még...
- Jön a vonat...
- Jön a vonat...

A FOLYÓ

Megölték a vizek anyját –

partot ront a víz
dültől sárgulón.

Lökjük magunk a vízbe,
hátha kitisztul
valahol.

EGYÜGYŰ SIRATÓ

Kire hagyjalak?

Bíználak a szélre,
ringatna a folyó,
vinnének a felhők,
vagy vinne csak vonat,
hogy elbúcsúztassalak.

De a szél elejt,
a felhők elhullatnak,
folyók partra dobnak,
vonatok megtérnek,

hogy elköszönni senkitől se tudjak...

*

A források alján
csak az iszap maradt,
dermedt álmú madarak nehéz teste
koppan a havon,

s én mint a kő,
vésőre-várón hallgatom a csend zaját,
ki mocoogva készíti lélekfaragó acéljait –
kicsiszol,
s olyanná leszek,
mint az asszonyok keze mosás után.

Volt kedvesem,
szétomló búzahalom,
vatta-puha szellő kötözzé a lépted,
nyugalmad legyen
a szoptató anyáé,
ha feje oldalra biccen,
s leomlik haja...

Én átkozottam,
olyan legyen álmod,
mint az árvalányhaj...

*

Mint homokba ültetett almafagyökerek,
nyújtóznak az elhagyottak karjai.
Az álmos Hold körül
a hullni készülő felhők térdre borulva
mormolnak velem komor imát...

Lennék világtalan,
hogy most is szépnek lássalak,
néma, hogy ne átkozzalak,
süket, hogy csak téged halljalak,
árvíz, hogy a szürke port magunkról lemossam,
vasfű, hogy páncélozott szerelmünk kinyissam,
egy jó szó, hogy békíteni tudjalak...

De lennék inkább béna,
hogy utánad ne menjek...

ŐRIZLEK

Őrizlek, mint egy titokzatos végrendeletet,
mit nem bonthatok föl soha.

Lehet, hogy kincset őrzök,
mi nem lehet soha senkié,
lehet, hogy egy megbocsáthatatlan szörnyű bűnt,
egy rettenetes átkot a világra,
amit tűzre kéne dobni,
hogymeg senki meg ne hallja...

Őrizlek csendesen,
magamba fojtva,
mint golyó a puskaport.

Magam sem tudom, miért.

AZ ÉJSZAKA

ÉJFÉLI VACSORA

Két szelet szikár kenyérre kentük
szükszavú békénk
(valami csak kell csillapítsa ölelkezésünk éhét).

Vékony költség,
elrettent örömmel szóva –

savanyúságnak hajnalt ketyeg
egy félrejáró óra.

KIHÚLT SZOBA

A fűrészpör-kályha rég kihült,
csak az ablakot veri türelmetlenül
egy jégcsapot rügyező faág.
Talán a hőmérőben is megfagyott
a higanyfonál.

Mit tehetnék?

Szép szóval takargatlak,
s didergek helyetted is,
hogy ne fázz.

FÉLÁLOM

Jaj, bilincsem, szentem,
megölnék még kedden, t
tilónjáró szépasszonyok,
kútban alvó boszorkányok,
a kutyának tőgyet varrnak,
véres tejjel megitatnak.

Ártatlan bilincsem,
én kicsike szentem,
édesapám sírja lángol
a nagyisten ostorától,
csészealjak hullnak le rám,
békaszemmel néznek reám.

Szigorú bilincsem,
én kicsike kincsem,
tarkóm alá sárga pókot,
köszörült késekből cókot
dugnak siratóasszonyok,
girhes-vén komondorok.

Jaj, egyetlen kincsem,
megölnék ma engem.
Köldökzsinóromat nyalja
háromfejű borjú marja,
anyám lehanyatló karja
nem hagyhatott bogot rajta.

Ártatlan bilincsem,
engem megölnek virradatra.
Ments meg az éjtől,
kattanj rám életfogytiglanra.

FOHÁSZ

Alattomos mély sötétség
léte ellen járó éhség,

hagyd őt aludni szépen.

Kicsi leány, nevesincsen,
pótolja nekem az istent.

Sivár kietlenség,
add nekem a félszét,

hagyd őt aludni szépen.

Rettegek én helyette is,
simogatom helyetted is.

Tapintható feketeség,
hozzá nem érhet a vétség,

hagyd őt aludni szépen,

ne szállj ártatlan szemére,
oszolj szét, mire felébred.

TEHETETLENSÉG

Meggyóna bűneit az őszi táj.

Levél-rózsafüzért pergetett,
viaszgyertyát égetett,
eső-korbács-ostorok,
szűken-eresztő asztagok,
gyökérbe ható fagyok,
szomorú közhelyek
s hideg szelek között
meztelenre vetkőzött.. .

De én, vétkező vétektelen ember,
hogyan vezekeljem le bűneim?

Fázom.

TÉL ELŐTT

Lassan ismét tél lesz.
Mint jég alá a patak,
zsugorodik bele
fertály századnyi életem.

Kisebb lett a völgy is,
töpörödötten hallgatnak az árnyak,
az összkomfortot feladja a család –
egy szobába költözik.

A csengettyűszó a forrásokba fagyott,
s a haldokló bárányok bégetése vékony,
mint hegedűn az é-húr.

Összehúzódnak éjszakára az emberek,
kisebb lett az álmuk,
félelmében nagyobbat ölel az asszonyon a férfi,
mert ki tudja, melyik pillanatban lesz ez a tél
örök.

A LEGSZEBB BŰN

Haraszt-barna ősz tombolt,
vércseppként piroslott istengyümölcsce
a galagonyabokor ágain,
amelynek árnyékában Bütű Pista,

a középparaszt fia,
az első világháború hősi halottjának fia,
a nagyvárosban dolgozó vasmunkás,
a falu legszebb legénye,
a sziguranca-üldözött legény,

a harmincas évek elején,
egy szélvihar-vörös vasárnapi alkonyatkor,
egy múlt századi pisztollyal
szíven lőtte magát...

Pap nélkül,
a temetőnkön kívül temették.

Következő tavaszon nem hajtott ki,
kiszáradt a galagonyabokor...
De tovább suttogtak félve az emberek,
s az asszonyok elmondtak eggyel több imát –

Nagy volt a bűne – mondták félszegen –
kommunista volt.

TÉLI ELÉGIA

Háborús falura a pernye –
zsibbadt tagjaimra
alászáll a béke.

Kint
a tollúfosztó tél
s a nyugalom

hullatja
pelyheit.

Pihen a föld,
hó alatt az álom,
egy kiköbözött szoba magányával takargatlak
téged:
maradék ifjúságom.

*

Öt istentelen télen dermedt egygyé örömünk,
bánatunk.

Öt ködös december horpasztja mellkasom:
hó-szép melleidnek biztos oltalom.

Öt fehér január sápasztja arcom:
így őrzöm az arcod.

Szemem világát ellopja öt sovány február:
így maradsz meg szépnek.

Öt kemény tél tartott meg.

Öt nehéz télen tartottál magamnak.

Öt szigorú tél hűtött mélyre,

hogy túléljük ezt a szerelmet:
kettőnk halálát
(talán feltámadását?!)

*

Ó hányszor kell még kitagadjalak
a hazugságok paradicsomából...
Hányszor boncolnak még élve
eddig életem el nem követett bűnei,
hányszor fognak még átvilágítani,
mint röntgensugarak, félelmeim,
hányszor vágja még föl ereim
a sztereotip-magány...?
Hány halált kell még magamba fogadjak,
hány másvilágot kell még kitalálni,
hányszor kell még lemászni
a tiltott gyümölcsű fáról,
hogyan emberré váljak,
hogyan elmondhassam:

gyűlöllek,
mint a halált,
mert magához menekít,

szeretlek,
mint a szabadságot –
(mit kezdjek veled, mit?)

*

Áldott légy. Áldott legyen az asszonyok között, aki
bűneimbe panasz nélkül költözött.

Áldott légy, megáldott légy,
te utolsó kenyér.
Téged fáj, ha simogat e hitszegő tenyér.

Légy áldott, áldott,
emberségem zubogó vére,
felhővonulós létem égi kéke.
Légy áldott,
ki jósággal fizeted a vámot,
ha kiontják belőlem vér helyett az álmot.
Légy áldott.
Áldott légy.

*

Kő vagy.
Csak ők tudnak mellettem így állni.
Csend vagy.
Visszatértem az tudja így várni.
Láz vagy.
Az hozhat hozzád hasonló titkokat.
Ősz vagy.
Megadással telítődött pillanat.
Árvíz vagy.
Padlásra menekülő asszonysírás, jajgatás.
Magány vagy.
Széthullt család után kiáltó blokklakás.
Háború vagy.
Férfj-váró, kedvest-hívó éhes vágy.
Béke vagy.
Halálom fogadó vetett ágy.

1

Behull krétapor holdvilág,
remeg a márvány meggyfavirág,
mint havast a vakító hó,
elnyel ez a csíráatlan tó.
Kemény, lisztszagú lepedők,
vágyak, fakultak, epedők,
foszlott-mosott gyolcsidegek,
oltárgyertya-szín betegek...

Mészkő-türelmed fehér,
bagoly-magányod fehér,
itt még a mosoly is fehér,

fehér, fehér, fehér.

2

Azt mondják, hogy meghalsz korán,
nem osztozol vénék során.
Lehettél volna délibáb,
gyűrűs víztükör legalább,
vagy napsütés eső után,
esteleg kardél-tulipán,
hogy mosoly nyíljon ajakán,
s vérrózsa szeretőd ujján.

3

Úgy elalszol, mint egy medve,
álmot nem látsz éjjelente,
ködök raknak reád hantot,
kipréselnek, mint a sajtot.
Szívedből nyitnak ablakot,
orvosságnak vakablakot,
a reményeid éhesek, nem is lehetnek vármesek,
őrt állnak melletted kések,
a csend beléd léket vésett,
szelíd vagy, akár egy ökör,
üres, mint egy kénesgödör –

betömnek étellel, hogy élj,
próbálj nevetni,

s ne félj.

A FÖLD FIAI

Márton Árpád képe alá

Két férfi testét domborítja a földhöz
tompá kalapácsaival a nyaknyújtó munka,
s vérvörösre dörzsöli
a vörhenyes testet
a sündisznó hátú tarló...

A déli harangszó
az inakba lágyított,
s a nyirkos ingeket
a bőrhöz fércelik
a só kristályai –

és az örvénylő álmom
szétfolyik a földön,
mint az őszi naplemente.

NYÁRI VÁNDORLÁSOK

A havasokról éjszakánként Szent Lőrinc könnyein
hazasikong az asszonyokhoz a borzolt férfiálom,
s megreccsenti a vásott deszkaágyat...

Varázsszőnyeggé simul a foszlott gyapjúcserge,
elmeddült melleket duzzaszt áldottá
a Hold tejszínű fénye,
s ilyenkor megtermik a piros rózsát
a pállott szalmazsákok . . .

Elmennek, elmennek, hosszú útra mennek
a terhessé lett vágyak,
megűzve a ribanc haláltól,
el-elpottyantanak az úton
egy-egy gyermeket.

Toprongyos ősök szelleme lánghol
a falu mögötti dombon,
őrzi ezt a misztikus csendet, melyet esőfelhővel bélel ki
az augusztusi éjszaka.

Aládöcög a hegyekről,
mint kenetlen szekér nyekken,
s fejszét ragad
az ezredévnyi férfisóhaj –

otthon megerőszkolja a gyermeklányokat
a liliomtipró magány,
s izmos menyecskecombok örlik félájultan
a kapcabetyár bánatot.

FÉRFIAK A VONATON

Mint régen a falu kanásza,
a munka-lelkű embert felverik
az ébresztőórák,
s mintha századok óta lenne így,
a szája végén lógó csikkel, feltúrt gallérral
vonathoz baktat a fél falu.

Egyforma, szürke férfiak,
hónuk alatt álmosan szorongatják
a kopott aktatáskát,
s úgy érzik minden hajnalban,
hogy az asszony nem volt soha ilyen meleg,
s a fapad nem volt soha ilyen kemény...

Mint a vagonok,
zötyögnek az álmok,
s a gőzölgő fejek álmosan kókadoznak
a zsíros kucsmák alatt.

S hogy a vonat meg ne álljon,
imitt-amott
ásítózva tromfot kér
a fáradtság
s a megszokás.

ILYENKOR

Ilyenkor, késő ősszel
ködöt hátal zsák helyett az alkonyat,
s a nyirkos szomorúságot
a dombok tövére görgeti,
hangtalan.

Ilyenkor,
késő ősszel,
éjszakánként
a hazajáró lelkek ösvényt vernek
a temetőtől a házakig...

SZAGGATOTT LITÁNIA

Az öregasszony mint drótra eresztett
komondor cselleng
az udvaron.
Mint kezéből az árpaszem,
hamu-színű beszéde tyúkjai elé,
az őszi sárba hull...

...a zsákjaim,
a kékcsíkos zsákjaim,
hozzátok már haza...
A zsákjaim,
kékcsíkos zsákjaim,
len volt a mejjékje,
kender az öltője,
hóharmat-hulláskor,
kikerics-nyíláskor
kint a csűrben szőttem,
kék szálát öltöttem
könyök-vászon után,
rozsfejes mintán,
bükkfa osztovátán
piros szalag lógott,
ne egye a ráksúly
kilenccsíkos zsákom...
...kékcsíkos zsákjaim,
rozsfejes zsákjaim,
elvetélt vetélők,

vinnyogó nyüstjeim,
futrinka bogarak,
karalábé-bogarak
a földből kirágják
szemig a pityókát...
...zsákjaim,
zsákjaim,
egyköblös,
kétköblös,
négyvékás zsákjaim,
terüljetek elém
a halottak-napi
sárga sárba,
vén térdeim elé...
...vékás zsákok, köblös zsákok,
üres kenderzsákok...
higgyetek istenben,
fa-krisztus fiában...
...várjatok, zsákok,
kécsíkos zsákok,
aratunk kalákát,
sok kalongya árpát,
bükkfa hadaróval verjük ki
a szemét,
hóharmat-hullásra,
varjúkárogásra...

Az öregasszony a ház előtt egy malomkövön
guggol,
mint hegyormon a felhő.
Az arcán átszálló őszi legyek után kapkod...

...tollat fosztok,
befonnak a pókok,
szálait bontom,
belegabalyodok...
...hátamon kosornyál
ősz hideg végig,
hajszálaim a köd
hófehérre tépi...
kályhára lakatot
a vejemék verték,
előlem a tüzet végleg reteszelték...
...irgalmazz, én uram,
ments meg minket, uram,
hiszek egyfiadban,
meleg kályháidban . . .
...döglegyek,
csípős legyek;
milyen lassan szállnak,
az orromra másznak...
...gabonába tettek
konkolyos kenyeret –
én uram, irgalmazz,
öld meg a legyeket,
a szürke legyeket,
pénzemet csipkedik,
kuporgatott lejeseim
ó-bankókra váltják
a teringette kölykek,
bodor-unokáim...
...mentsd meg, uram, őket
póktól, bogártól,

térdig-sáros ősztől,
fekete aszálytól,
könyörögj érettünk,
mondj egy miatyánkot,
s ne adj, uram,
tollú-fosztó átkot,
pókhálós kalászt,
penészes istenem,
irgalmazz, kegyelmezz...

Az öregasszony párnák közé koppant,
mint égő gyertya viaszába a hamvadó kanóc...

...párnák közé ejtett az öregség,
mint nyári almát a nyú foga,
emberem után döcögött az őszi szél,
ki az agyagosba,
uram, megbocsáss,
ha nekem káromkodik,
nem viszem dohányát
s drótozott pipáját...
...sárig-sárga festett padlóm
lassan feketedik,
vén házam gerendáján
mocskos eső cseperedik...
...adatok egy almát
a kert alatti fáról,
egy piros tányéralmát
arról a kert alatti fáról,
ültettem fiamnak,
szép árnyék-tartónak,

előhasú menyecske koromban...
...én istenem, tarló-barna Jézusom,
megette a bogár kékcsíkos zsákjaim,
a káposztáskádban
varasbéka vartyog,
a ház ablakában
bagoly hunyorog,
a Hold hasában
kékült kutya vacsog...

Az öregasszony szemén didereg
a rézpénz.

FELCSÍKI TÁNCOK

LEGÉNYTÁNC

Nem jókedvből, muszájból,
a csárdáslábú istenit,
kijárjuk, ha járni kell.
Belérezeg az ablak,
leomlik a vakolat,
leszakad a gerenda,
felgyúl tőle a deszka.
Törjön belé a bicskánk,
vasból legyen a csizmánk,
az izzadság ránk fagyjon,
tapsos világ megasszon,
béna legyen, hadd tudja,
egyet fúj a furulya.
Szorítson a nadrágszíj,
hátgerincünk, mint az íj,
pattanjon el az érünk,
folyjon mind el a vérünk,
hogy felnyalják a kutyák,
éjjel-nappal ugassák:

halálra táncoltat
ez a jókedvű világ.

LEGÉNYÉNEK

De fekete ez az este,
beletört a bicskám nyele,
rozspálinka, rozspálinka.

Sűrű bánat a szívemen,
kettétöri az énekem,
rozspálinka, rozspálinka,

szeretómért olyan kurta,
csórén indult el az útra,
rozspálinka, rozspálinka.

Olyan szép volt, mint egy kígyó,
másért hagyott el a ringyó,
rozspálinka, rozspálinka.

LEÁNYOS

Hej, leányok, leányok,
megfordult az ágyatok,
addig forgott, letörött,
kilenc legényt megütött.
Egyikből lett cserefa,
kettőből lett juharfa,
hatból pedig fenyőfa.
Ledöntötték, kivágták,
bánya falába ásták,
magas hegyek feszítik,

laposítják a szívük,
megtörik a derekuk.

Hej, leányok, leányok,
selyem lett a szoknyátok,
selyem lett, kikopott,
kilenc legényt becsapott.
Ablakotokba nőttek,
zöld lapi, se tulipán,
lett belőlük jégvirág.

ASSZONYBÁNAT

Kender nem ázik,
kőből van szára,
tiló nem ugat,
elkorhadt fája,
guzsaly eltörik,
szú ült derkába.
Elhull a juh gyapja,
likas a cserge,
vacog az ember,
rászáradt gatyája.
Nem habzik a víz sem,
követ virágzik,
pendely elázik,
az alja foszlik,
nem emeli senki,
csak az özvegy-huzat
nyúl néha alája.

ÖREGEMBERNEK VALÓ

Megroggyant rajtunk a harisnya,
lekopott rólunk.
A kalap is lekajlult.

Komák se szöknek
a fészifokkal szembe –
fényesebb a nyele,
keményebb a tenyerünk lett tőle

A tenyér után testünk,
végül már a lelkünk
válík kemény fává,
amit kihegyeznek,
vízpartjába vernek:

fűzfa lesz belőlünk.

VÍZÖNTŐ

1971. május

Tavi rózsza, nádi sás,
egymagában gyenge szál,
szívünkig nő a mocsár,
elfeketít a halál.

Kába káka, mocsárláz,
hőségben is hideg ráz,
didereg a kurjantás,
ha a világ megaláz.

Békalencse, vízitök,
vasárnap is csütörtök,
a türelem hat ökör,
emberséges mély gödör

mindhiába dörömböl,
ki csak ennyit örökölt.

EZ A FÖLD

1

Álom vagy – tisztaszép.
Szikla vagy – kemény.
Gond vagy – nehéz.
HIT VAGY – ERŐS.

Akár egy vasvillát,
a teremtés derékig ütött beléd.

2

Ó, ez az emberálmú föld,
szép és súlyos, mint egy fadöntő tenyér.
Kősziklával hasogatott testét
hűvösen borogatják
a velőig ázott dombok,
s az Olt, ez a kanyargó átok, megdagad
a belecsurgó hideg verítéktől.
Ó, ez a kőmarkú föld,
mint halálra ijesztett gyermek,
szorongatja felhős tenyerében a napot.
Ezt a földet,
ezt a hegyekből teremtett hazát
hordom, simogatom
arcomon.

3

Legyek: bérceken őrködő szálfenyő.
Legyek: szikrázó kovakő.
Legyek: köveken loccsanó patak.
Legyek: tehéncsorda csengettyűszava.
Legyek: keréknyom az erdei utakon.
Legyek: pásztortűz felszálló füstje.
Legyek: asszonyok elszálló éneke.
Legyek: harangszó a temetéseken.
Legyek: halottaknap gyertya.
Legyek: dobbanás a férfitáncban
Legyek: csont a föld alatt.
Holtomban is
egy darabod legyek.

4

Földem gondjai átjártak,
mint füst a háztetők zsindegyét.

5

Belém szagol ez a meghajtott föld,
mint elvesztett bocsába az anyamedve.
Nyakon legyint,
s miközben sóhajait nyeli,

arannyá válnak könnyei;
én el-elcsukló szepegéssel
a lábaihoz csombolyodva
alszom el.

ÍGY

Kesztyűm nincs,
kalapomat madárijesztőnek kérték
a nyári búzatáblák,
bőrtalpú cipőm elkopott
bivalybőr aszfalton,
így hát leléptem róla,
s az nem is marasztalt.

Gumicsizmám van,
csak hozzá illő,
sáros utakon járhatok,
északos oldalakon,
hol gyakor penészvirágot
növeszt a nyirok,
mind vastagabb
a zuzmó, a moha,

és mind sűrűbb a fenyőerdő,
melyből nem juthatok ki már
soha.

KÁLVÁRIA KERESZT NÉLKÜL

AKIK NEM VOLTAK PILÁTUS ELŐTT

II. MEGÁLLÓ

Föld
agyag
sár
csak az arcraeső
érez
töviskorona –
komor valóság
vérez
s hiteddé válik
a felelősség

III. MEGÁLLÓ

A kereszt gyalultatlan, durva fa.
Bárki vállára rakható.
Csak a beleitatott fájdalmat
nem lehetett kölcsönadni senkinek.

IV. MEGÁLLÓ

Anyák, asszonyok,
áldottak, átkozottak,
szeplőtlenek, elesettek,
szívünkhöz legközelebb állók,

értetek néha le kellene mondani,
értetek nem kellene tovább cipelni

De mi lenne veletek,
ha nem vinném tovább?

Csak általam maradtok
asszonyok, anyák.

V. MEGÁLLÓ

A kereszt gyalultatlan, durva fa.
Bárki vállára rakható.
Csak a beleitatott fájdalmat
Nem lehetett kölcsönadni senkinek.

VI. MEGÁLLÓ

Sápadt arcod a negatívját,
halk szavaid torzítatlan tükörképét
csak egy ember értse meg,
akit megnyugtat arcodon a rettenet,
akit érzővé korbácsol két szemed,
aki megőriz
s megért...

Azt hiszem, csak ennyit akarsz.

VII. MEGÁLLÓ

Föld	Tövis
agyag	sós
sár	epe
csak az arcraeső	komor valóság
érez	vérez

VIII. MEGÁLLÓ

A kereszt gyalultatlan, durva fa.
Csak a beleitatott fájdalmat
nem lehetett kölcsönadni senkinek.

IX. MEGÁLLÓ

Akik sírnak, nem érted sírnak,
önmaguk siratják,
s hiába fájnál,
önmaguknak fájnak.

Rájönnek arra,
hogy emberek.

X. MEGÁLLÓ

Tövis föld
sós agyag
epe sár
az arcraeső

komor valósága
vérez érez

A kereszt gyalultatlan, durva fa.
De nem lehet kölcsönadni senkinek.

XI. MEGÁLLÓ

Meztelenül, egyetlen sebbé válva
állni a vég elé...

Nem így akartam.
De most így akarom.

XII. MEGÁLLÓ

hét
seb
vér nélküli hét seb
lelketet átdöfő szögek
kín
bűn
sajog
s
eggyé
nőtt
veled

XIII. MEGÁLLÓ

Meg sem haltál,
csak elaludtál.
Mindegy, mi takar,
kő vagy avar.
Föld sincs,
agyag sincs,
sár sincs,
csak a végtelen ég,
mi föléd feszül,
s hited, hogy nem porlad
maroknyi hamuvá a világ,
s valaki csak megkezd egyszer
egy emberibb
időszámítást.

KÖDÖK UTÁN

Dermedt most minden.

Téli álmra önnön iszapjába merül
e kétéltű világ.

Gyérül az ember fürgegyík-szívverése,
teknősbéka-vére sűrűsül,
s kevesebbet harap a békaszáj.

Egyedül csak az én kígyó-szemem
maradt a nyári...

BALLADA

Három legény tüzet raka –
füst hazugra, füst hazugra.

Egynek szemét vette szikra –
füst hazugra, füst hazugra.

Második a füstbe fulladt –
füst hazugra, füst hazugra.

Most a bős szél felém fújja –
füst hazugra, füst hazugra.

Kisemmizettek hazugja –
füst hazugra, füst hazugra,

tiéd a holtak igaza –
füst hazugra, füst hazugra.

HUSZONNÉGY

Huszonnégy barika
jődögél utánam
fehér bodros szőke ének
huszonnégy bárány
vérző körömmel
a feltört csordaúton
kolomptalan csendben
lomposra ázva
huszonnégy diszkejuh
kullog szédelegve
üres tekintettel
a barnuló avaron
kősótlan télben
huszonnégy suta juh
kérődzik rideg akolban

s a huszonötödiket várja

MENYASSZONYTÁNC

1. LEGÉNYBÚCSÚ

Elsirathatsz, anyám, hóharmat-hullással,
egyedül hagytalak szemközt a világgal.

Ki a napot az égről vállaimra raktad,
most már hordoznom kell, elégnem alatta.

A tornácra kiállhatsz, onnan kiabálhatsz,
vissza sosem térek, akármeddig várhatsz.

Udvarunk kinőttem, szorít a deszkakert,
nyisd a kapudat, szó nélkül eressz el.

Inog a kútágas, a veder inni kér,
indul már, indul, vár engem a szekér.

Sirass, édesanyám, jégverés-zúgással...
Jósággal vertek engem s boldogsággal.

2. LEÁNYBÚCSÚ

Elhullnak, elhullnak szerelmes szavaim,
elmúlnak, elmúlnak szerelmes napjaim,
kezemet megkérte a vacsoracsillag,
gyűrűmet elhozta a hajnali csillag,

menyasszonytáncom Hold udvarán járom,
bekontyolnak csendben bölintő akácok,
hozományom nincsen, békességem sincsen,
elhagyott az ártatlanság,
belepett a farkasvakság,
süket vagyok, kőnél némább,
neki adtam szabadságom,
én csak ezt a férfit látom,
mellettem áll, mellettem él,
s bevarraná üres zsebét:
szerelmes szavaim nehogy elhulljanak,
szerelmes napjaim nehogy elmúljanak.

3. MENYASSZONYTÁNC

Perdülsz jobbra, perdülsz balra,
rongyos már a ruha rajtad,
aprópénzre felváltanak,
hol megvesznek, hol eladnak.

Befordítanak, kifordítanak,
elszédítnek, megsiratnak,
halálodig táncoltatnak,
örömdön osztozkodnak.

Perdülsz jobbra, perdülsz balra,
az otthonunk szoros pajta,
se ablaka, se ajtaja –
átkozott, ki velem lakja.

4. NÁSZAJÁNDÉK

És jöttek a honfoglalók,
s hozták az elhagyott hazát.
Jöttek a lófő székelyek,
hozományul hozta mindegyik lovát.
Jött nagyapám,
s hozta kocsmákban felejtett vagyonát.
Apám adta halála utáni életét,
s anyám leghosszabbik éjjelét.
Jött gyermekkorom,
hozta az ártatlanságot,
kamaszkorom véznaságát s az álmot.
Jött ifjúságom, hitét hozta,
a jobb világot.

S itt vagyok én is.
A többi mind mese.

5. KONTYOLÓ

Bekötik a fejed vénasszonyosírások,
hajadat fésülik csecsemősírások,
Örömeid lopják férfikáromlások,
jósolnak miattam sok szomorúságot.

Hajadat kitepné mind egy szálig anyád,
karjára csavarná, úgy rángatna apád,
kopaszra nyírnának, elcsúfítanak,
koszorút fejedre szalmából fonnának.

Fürtjeid megmossák síkos marólúggal,
kibontják, borzolják tüzes vasvillával.
Felcsavarja hajad, kontyot rak a bánat,
s főkötőjét köti csendben az alázat.

6. ZSOLTÁR

Áldassák a folyó, mert jöttödkor örvényt kavart.
Áldassék a bűn, mely megszült s megkívánt,
s a türelem, mert hívott s mindig hazavárt.
Áldassék a rossz világ,
megváltásért hozzád kergetett,
s a szép szó,
mely érted s tőled vétetett.
Áldassék az ősz, hozzád szomorított,
s a tél, mert tüzet rakott s téged hallgatott.
Áldassanak a hajnalok s az alkonyok,
a félelmek s az éjszakák,
mert széppé tettek,
s nekem elrejtettek.
Áldassék az álom,
mert melléd fektetett s kitakart.
Áldassék a szükség,
mert dolgozni tanít,
s összetart.

ALBÉRLET

Egy fél szobában lakom
s van már annyi alázatom,
hogy a félnek felét is kiadhatom.

Fél szék, fél asztal, fél ágy,
s ki tudja, hány kerek hiány,
furcsa, hogy elfér itt két egész magány.

Ablak tövében hálok,
van mit egyem, hát nem lopok,
s hogy jobban férjünk, magamba roskadok.

SZERELEM

És égett
bennem a férfi.
Hitte:
ennyivel beéri.
Bűn volt,
s már hiába bántam,
lassan elfogyott
a nyálam.

DÉLUTÁN

A mosatlan edények körül
szürkébe foszlik a délután,
fakó kedved sápadtan ténferül,
botlik a szőnyeg rojtozatán.

Az albérleti gyanús csendben
sápítanak síkos művirágok,
szirmaik tépném dühödten,
de inkább magamba robbanok.

Majdnem fáj, s álmosít a meleg,
az ebéd fölötti lusta gőz,
békében vagyunk békétlenek:
egyik sem veszít, egyik sem győz.

NÉHA-NÉHA

Néha-néha megsíratlak,
kegyetlenül megríkatlak,
jóságodat számon kérem,
kutyáké ilyenkor vérem,
a Holdat is megugatják,
amiért szép, összemarják.
Mindhiába nem akarom,
bűneimet mind rád varrom,
hogy valaki megbocsásson,
s engem ártatlannak lásson.

Ríkatlak, hogy verset írjak,
s néha-néha én is sírjak.

TORZÓ

Alszol, s arcod jobb válladra bólint,
mint nap felé a napraforgótányér.
Fénylő pilláidon elsimult a tegnap,
csak a megbékélés fáradtsága
rezzenti meg néha.
Mint alkonyi s hajnali telihold,
tüdőd bodor felhőzetén (ringanak
tenyényi melleid.
Meztelen vagy,
félíg kitakarva,
akár egy márványtorzó...

Simogatnálak,
de félek,
összetörsz.

NAPÉJEGYENLŐSÉG

12 óra
hófehér óra
patyolat rózsza
fehér orgona
virágom virágom
zöld pántlika könnyű gúnya
virágom virágom
mert azt a szél könnyen fújja
virágom virágom
kinyíltál viola
de nem az a teljes
jóságom
kedvesem
hófehér óra
tizenkét óra

huszonnégy óra

12 óra
fekete óra
vérvörös rózsza
lila orgona
virágom virágom
de a fátyol nehéz gúnya
virágom virágom
a fejedet letaglálja
virágom virágom
megjöttél szeretőm
de nem az a kedves
bűnöm vagy
asszonyom
fekete óra
tizenkét óra

ÖNARCKÉP

Szálfenyők és villámok közé szorítva, arcom
hozzád csontosodik, apám.
Gyenge állkapcámba huszonhatodikszer reccsent
valami bűnös, ősi dac,
hiába vándorolt világgá az esetlen kamasz,
a hite mégis itt maradt.
Megnyesve állig, testemben csorbult fejszeél,
pince-hűvös éjszakák tüzelték el gallyaim,
most már tudom, minek és kikért álmodom,
s azt is, hogy mennyit ér.
Világteremtő bánat véste ezt az arcot,
mely szép s erős, akár a nép,
akiből vétetett,
hiába spriccolták össze, ha az eget bámultam,
a növényvédelmi helikopterek.
Huszonhat évet éltem,
zsebemben egy kölcsönkért ötös
s ez a vers, hogy láthassatok bármikor;
ez vagyok:
ingó alkonyok, ingatlan fájdalmak tulajdona:
nem úr, nem szolga.

LÁTOMÁS

Talán
(katonák jöttek
szabadságra asszonyra
éhesen
megerőszakolták a kedvesem
engem tarkón lőttek
apámat vallatták
a mindenre gyanakvó farizeusok
anyám ártatlanságát kérték tőle számon

Talán
éhező
szomjazó
gyermek
voltam
homokra került hal
utolsó gyertya születésnapomon
táncoló asztal
hazajáró lélek
Álmomban
síneken feküdtem
lakatot tettek a számra
deszkához szegezték ujjaim

Talán
megálmodtam sosem-volt életem

de
milyen jó
reggelre az ember mindent elfelejt